

в частности мотивационной сферы его готовности к творческой разработке и внедрению педагогических технологий.

Ключевые слова: учитель, проектная деятельность, педагогическая технология, личностно-ориентированный подход, мотив, установка, потребности.

SUMMARY

A. Baeva. The motivational sphere of the teacher to the project technology use in the study process.

One of the factors, as the foundation of teacher educational problems, is the underestimation of the importance formation of teacher's readiness to implement innovative ideas and approaches. That is why, the creation of optimal conditions for the development of the teacher's personality, the formation of its professional qualities, the motivational sphere of its willingness for the creative development and implementation of educational technologies becomes important.

Key words: teacher, project activity, pedagogical technology, individual approach, motive, aim, needs.

УДК 37.036:374

А. Е. Бойко

Інститут проблем виховання НАПН України

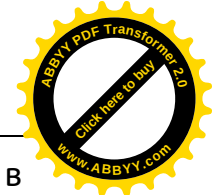
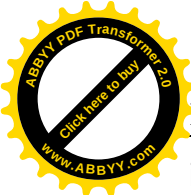
МОДЕРНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ

У статті проаналізовано особливості навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах у контексті реалізації компетентнісного підходу, які сприятимуть розвитку компетентностей особистості, а саме пізнавальної, практичної, творчої та соціальної.

Ключові слова: компетентність, компетентнісний підхід, навчально-виховний процес, позашкільні навчальні заклади.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку світового співтовариства реальні прояви глобалізаційних процесів у багатьох сферах життєдіяльності людини є не тільки предметом наукових дискусій і практичних досліджень, а й необхідним контекстом вивчення актуальних проблем людства. Експерти у галузі глобалістики зазначають, що кожна держава є своєрідною траєкторією становлення та розвитку, яка вже не може бути ізольована від світу, оскільки вона постійно перетинається з іншими і потребує також супровідного осмислення та відповідних дій [3]. Саме тому українське суспільство намагається не триматися осторонь цих змін, які вимагають поділяти загальні ключові проблеми європейських держав.

Якщо раніше традиційними сферами впливу глобалізації вважалися геополітика і світова економіка, то протягом останнього десятиріччя

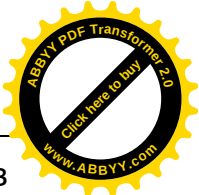
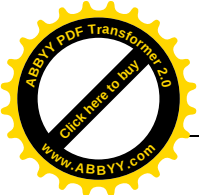

інтенсивність та всеосяжність цього процесу спричинили суттєві зміни і в соціокультурній сфері. Як результат, сучасні умови життя людини зазнають певної трансформації, що, у свою чергу, вимагає адекватної модернізації освітньої системи, головним завданням якої є формування творчого та інтелектуального потенціалу держави як стратегічного чинника її соціально-культурного та економічного розвитку.

Наслідком такого стану має стати зміна характеру спрямованості освітянської діяльності. Насамперед, йде мова про те, щоб формувати не лише носія знань, а й творчу особистість, яка здатна використовувати здобуті знання для конкурентоспроможної діяльності у будь-якій сфері суспільного життя, іншими словами, формувати компетентну особистість. У контексті зазначеної проблеми теоретичну і практичну значущість, на наш погляд, становить аналіз навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладів з точки зору компетентнісного підходу.

Аналіз актуальних досліджень. Розумінню нової філософії освіти в умовах глобалізаційних процесів присвячені наукові праці В. Астахової, І. Беха, С. Гончаренка, О. Кононко, В. Кременя, В. Кузя, В. Малишева, Л. Пуховської, А. Сбруєвої, П. Таланчука та ін. Осмислення методологічних засад компетентнісного підходу, досвід його впровадження в зарубіжній і вітчизняній освіті поданий у дослідженнях Н. Бібік, Л. Ващенко, І. Єрмакова, І. Зимньої, О. Локшиної, О. Овчарук, Л. Парашенко, О. Пометун, О. Савченко, С. Трубачевої, А. Хуторського та ін. Питання якості освіти, інноваційні підходи, що сприяють реалізації творчого потенціалу особистості в позашкільних навчальних закладах, стали предметом вивчення О. Биковської, В. Вербицького, Л. Ковбасенко, А. Корнієнко, О. Литовченко, В. Мачуського, Г. Пустовіта та інших. На підставі аналізу психолого-педагогічної літератури з окресленої проблеми ми з'ясували, що, незважаючи на активізацію досліджень з різних аспектів компетентнісного підходу, зокрема у сфері дошкільної, загальної середньої, професійної та вищої освіти, на жаль, значно менше уваги приділяється розумінню реалізації компетентнісного підходу в теорії та практиці діяльності позашкільних навчальних закладів як важливого чинника модернізації освітньої сфери.

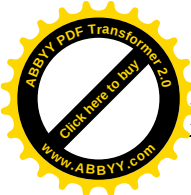
Мета статті – здійснити теоретичний аналіз особливостей навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах у контексті реалізації компетентнісного підходу.

Виклад основного матеріалу. Компетентнісний підхід виступив освітньою відповіддю на актуальні потреби суспільства, особливо ринку праці. Головними пріоритетами сьогодення освіта, орієнтуючись на сучасний ринок праці, визначає вміння оперувати такими технологіями та знаннями, що задовольняють потреби інформаційного суспільства, підготують молодь до нових ролей у цьому суспільстві. Зокрема принципове переосмислення цілей та функцій освіти проголошено у «Концепції загальної середньої освіти (12-річна школа)», де зазначено, що її основою виступає «розвиваюча, культуротворча домінанта, виховання відповідальної особистості, яка здатна до самоосвіти і саморозвитку, вміє критично мислити, опрацьовувати різноманітну інформацію, використовувати набуті знання і вміння для творчого розв'язання проблем, прагне змінити на краще своє життя і життя своєї країни» [8, 2].

Компетентнісний підхід виступає проти одностороннього характеру і передбачає посилення практичної спрямованості освіти, засвоєння підростаючим поколінням компетентностей, що дозволить їм повноцінно реалізувати себе в умовах інформаційного суспільства. У контексті реалізації компетентнісного підходу відбувається переосмислення ролі учня, який є не лише носієм певної групи знань, умінь і навичок, але і соціальною істотою, першочерговим завданням якої виступає самореалізація в майбутньому, де їй доведеться виконувати певні соціальні ролі і вирішувати багато професійних та життєвих завдань. Необхідно зазначити, що глобалізаційні процеси актуалізували проблему реалізації компетентнісного підходу і в навчально-виховному процесі позашкільних навчальних закладів, які затвердили себе як повноцінна ланка в ланцюзі безперервного виховного процесу. Аналіз сучасних наукових досліджень дозволив встановити, що позашкільна освіта дедалі активніше освоює інноваційну парадигму, визначальними характеристиками якої є модернізований зміст, нові форми діяльності, функціонуючі інноваційні навчально-виховні технології.

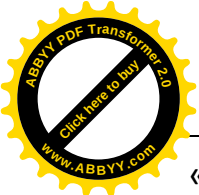
Насамперед розглянемо основні категорії в межах даного дослідження. З'ясуємо сутність категорії «компетентність», яка лежить в основі компетентнісного підходу. У наукових джерелах трактування цього поняття досить широке.

Так, О. Лебедев вважає, що компетентність – це рівень освіченості, який характеризується здатністю розв'язувати завдання в різних сферах життєдіяльності на базі теоретичних знань [5, 159]. Досліджуючи теоретичні та практичні аспекти послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн, О. Пометун указує, що під компетентністю людини розуміють спеціально структуровані (організовані) набори знань, умінь, навичок і ставлень, що їх набувають у процесі навчання, що дозволяють людині визначати, тобто ідентифікувати і розв'язувати незалежно від контексту (від ситуації) проблеми, характерні для певної сфери діяльності [7, 17]. Вивчаючи проблеми розвитку компетентнісного підходу, О. Овчарук підкреслює, що кожна компетентність побудована на поєднанні взаємовідповідних пізнавальних ставлень і практичних навичок, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів, знань і вмінь, всього того, що можна мобілізувати для активної дії [7, 9].

У структурі поняття «компетентність» академік І. Бех виділяє: навчальні здібності, знання й уміння (напр., вміння успішно навчатися), навички (напр., комунікативні, соціальні навички тощо), моральні цінності (напр., громадянська відповідальність чи відповідальність за навколишнє середовище і та ін), ставлення (напр., групова солідарність). Тому відзначає, що за структурою виокремлюють пізнавальну, організаційну, правову, політичну, культурологічну, соціальну, економічну, технологічну, екологічну компетентності, компетентність у сфері комунікативної діяльності та у сфері особистого повсякденного життя людини. Але, на нашу думку, недоцільно ототожнювати навчальні здібності (знання та вміння) з відповідними компетентностями, оскільки здобутки вимагають трансформації у певні життєві компетентності.

Ми погоджуємося з думкою І. Беха, який визначає «компетентність» як досвідченість суб'єкта у певній життєвій сфері, змістовно наголошуючи наголос саме на досвідченості, а не на обізнаності чи поінформованості суб'єкта у певній сфері, як це переважно тлумачиться у психолого-педагогічній літературі. Учений зосереджує увагу на тому, що компетентнісний підхід сучасній освіті повинен забезпечити вищий рівень компетентності суб'єктів навчально-виховного процесу, що репрезентується сформованістю у суб'єкта наукового поняття

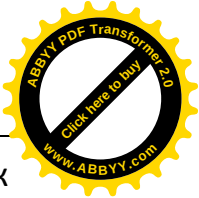
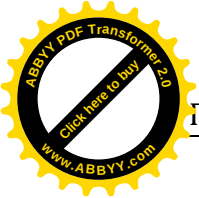

«компетентність» як єдності, де науково орієнтована основа дії визначає логіку її практичного виконання, яка полягає в інтелектуально-моральній саморегуляції, спрямованій на ефективне вирішення суб'єктом певних життєвих проблем [1, 27].

Отже, більшість дослідників під компетентністю розуміють загальну здатність і готовність особистості до дії, що ґрунтуються на знаннях і досвіді, які набуті завдяки навчанню і вихованню, зорієнтовані на становлення учня як суб'єкта життя і культури, активну інтеграцію в суспільство, освоєння багатогранності соціальних ролей. Компетентність розвиває вміння розв'язувати найрізноманітніші життєві проблеми, отримувати й аналізувати інформацію, ухвалювати рішення, оцінювати соціальні наслідки дій, використовувати нові інформаційні технології, проявляти стійкість перед труднощами, знаходити нові творчі рішення [5, 146]. Іншими словами, компетентність є таким розумінням знань, які виступають головним інструментом у різних сферах життєдіяльності людини. Підсумовуючи наведене вище, констатуємо: компетентнісний підхід в освіті не слід розглядати лише з точки зору предметних знань, умінь і навичок, оскільки він включає не лише когнітивну складову, а й мотиваційну, етичну, соціальну, поведінкову, а також систему ціннісних орієнтацій.

Варто наголосити на тому, що компетентність формується у процесі навчання та виховання не лише у школі, але й під впливом сім'ї та різних видів дозвілєвої діяльності. Тому реалізація компетентнісного підходу залежить від освітньо-культурної ситуації, в якій живе і розвивається підростаюча особистість.

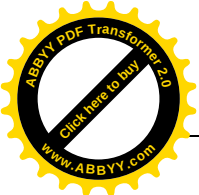
У контексті досліджуваної проблеми актуальним є з'ясування сутності такої категорії, як «навчально-виховний процес в позашкільному навчальному закладі». В енциклопедії освіти вона визначається як специфічна, багатогранна, цілісна система, упорядкована сукупністю взаємопов'язаних педагогічних методик, які забезпечують можливість широкого вибору змісту, форм, засобів позашкільної освіти і виховання дітей та учнівської молоді у вільний від навчання час, альтернативність у задоволенні їх інтелектуальних і духовних запитів, навчально-пізнавальних інтересів на основі диференціації і широкої індивідуалізації процесу навчання та виховання [4, 541].

Тому у позашкільній освіті компетентнісний підхід розуміється як підхід, що базується на застосуванні в цілях, завданнях, змісті, формах та методах позашкільної освіти компетентностей особистості. Його метою виступає забезпечення високої якості позашкільної освіти відповідно до вимог сучасного суспільства. Для з'ясування основних компетентностей, які слід формувати у навчально-виховному процесі позашкільних навчальних закладів, варто зупинитися на типології цих компетентностей, що висвітлені у психолого-педагогічній літературі. Так, А. Хуторський вважає, що введення ключових компетентностей у нормативний і практичний складники освіти дає змогу усунути суперечності між засвоєнням учнями теоретичних знань та їх використанням для розв'язання конкретних життєвих задач або проблемних ситуацій. Науковець виокремлює сім основних компетентностей: ціннісно-смилова, загальнокультурна, навчально-пізнавальна, інформаційна, комунікативна, соціально-трудова, особистісного самовдосконалення [9, 64].

Класифікація основних компетентностей також була запропонована І. Зимньою, яка виділяє три групи: компетенції пізнавальної діяльності: ставлення та розв'язання пізнавальних задач; нестандартність рішення; проблемні ситуації – їх створення і розв'язання; продуктивне й репродуктивне пізнання; дослідження, інтелектуальна діяльність; компетентності діяльності: гра, учіння, праця; засоби діяльності: планування, проектування, моделювання, прогнозування, дослідницька діяльність, орієнтування в різних видах діяльності; компетентності інформаційних технологій: отримання, опрацювання, подання інформації, перетворення її (читання, конспектування), мас-медійні, мультимедійні технології, комп'ютерна грамотність; володіння електронною Інтернет-технологією [6].

Інша класифікація ключових компетентностей подана в наукових доробках С. Шишова і В. Кальнея, які виділяють такі види основних компетентностей: компетентність у сфері самостійної пізнавальної діяльності, що ґрунтується на способах здобуття знань з різних джерел інформації, зокрема пізнавальних; компетентність у сфері соціально-трудової діяльності (зокрема вміння аналізувати ситуацію на ринку праці, оцінювати власні професійні можливості, орієнтуватися в нормах та етиці трудових взаємовідносин, навички самоорганізації); компетентність у побутовій сфері; компетентність у культурно-дозвілєвій сфері [10, 85].

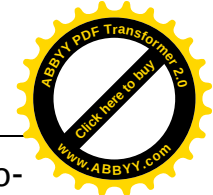
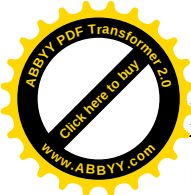
Вітчизняний дослідник І. Єрмаков проаналізувавши «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», визначив основні групи компетентностей, яких потребує сучасне життя, а саме: соціальні – пов'язані з готовністю брати на себе відповідальність, бути активними в ухваленні рішень, у суспільному житті, у врегулюванні конфліктів ненасильницьким шляхом, у функціонуванні та розвитку демократичних інститутів суспільства; полікультурні – стосуються розуміння несхожості людей, взаємоповаги до їхньої мови, релігії, культури тощо; комунікативні – передбачають опанування важливого у роботі і суспільному житті усного і писемного спілкування, оволодіння кількома мовами; інформаційні – зумовлені зростанням ролі інформації в сучасному суспільстві і передбачають оволодіння інформаційними технологіями, уміннями здобувати, критично осмислювати та використовувати різноманітну інформацію; саморозвитку та самоосвіти – пов'язані з потребою і готовністю постійно навчатися як у професійному відношенні, так і в особистому й суспільному житті; компетентності, що реалізуються у прагненні і здатності до раціональної, продуктивної, творчої діяльності [5, 167].

На жаль, система позашкільної освіти не має свого чіткого визначення основних компетентностей вихованця позашкільного навчального закладу.

Тому під час дослідження реалізації компетентнісного підходу в навчально-виховному процесі позашкільних навчальних закладів за орієнтир ми взяли класифікацію компетентностей, запропоновану О. Биковською у своїх наукових працях. Так, дослідниця виділяє чотири види компетентностей:

- пізнавальна – компетентність, що забезпечує оволодіння поняттями, знаннями про культуру, природу, техніку, суспільство;
- практична – компетентність, що забезпечує формування практичних умінь та навичок особистості;
- творча – компетентність, що забезпечує розвиток творчої діяльності, здібностей, нахилів і уяви особистості;
- соціальна – компетентність, що забезпечує виховання та розвиток загальної культури особистості, її здатності до співпраці, самореалізації та самовизначення [2, 7].

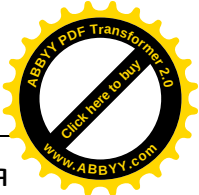
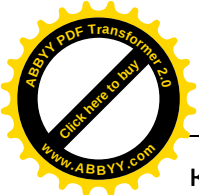
Зупинимося детальніше на розкритті сутності цих головних

компетентностей під час реалізації компетентнісного підходу в навчально-виховному процесі позашкільних навчальних закладів.

Формування *пізнавальної компетентності* в навчально-виховному процесі позашкільних навчальних закладів забезпечує оволодіння поняттями, знаннями про культуру, природу, техніку, суспільство; сфери життєдіяльності людини; види, способи, засоби праці, матеріали та інструменти; морально-психологічні якості особистості; способи організації вільного часу тощо; сприяє засвоєнню учнями технічної, екологічної, економічної та іншої термінології. Пізнавальна компетентність з урахуванням вікових особливостей дітей передбачає їх ознайомлення зі світом сучасної техніки, технології, культури, довкілля. Водночас вихованці оволодівають системою знань про робочі інструменти та машини від найпростіших до найскладніших; оброблювальні матеріали, їх фізико-механічні властивості, способи виготовлення виробів (моделювання, конструювання тощо). Сукупність морально-психологічних, емоційно-вольових, трудових понять, знань, переконань, якими оволодівають діти у процесі розвитку пізнавальної компетентності є основою для формування їх принципів, світогляду, якостей. Знання видів та способів організації вільного часу сприяє оволодінню дітьми правильним його використанням. Це означає, що засвоєння пізнавальної компетентності озброює особистість поняттями, знаннями. При цьому особливе значення має не лише засвоєння окремих знань, а й оволодіння ними комплексно. Необхідним є не тільки відповідний рівень розвитку широкого кола знань, а й обов'язкове застосування їх у практичній діяльності, що здійснюється за допомогою наступної компетентності.

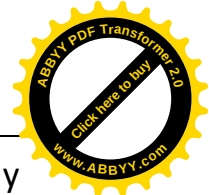
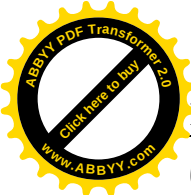
Розвиток *практичної компетентності* в навчально-виховному процесі позашкільних навчальних закладів спрямований на формування вмінь і навичок особистості застосовувати отримані поняття, знання на практиці. Серед них основні види пізнавальної, дозвілєвої діяльності, роботи з матеріалами та інструментами, виготовлення різноманітних виробів тощо. Посилюється роль уміння здобувати інформацію з різних джерел, засвоювати, поповнювати та оцінювати її, застосовувати способи пізнавальної діяльності. Причому знання, вміння і навички виконують функцію не стільки самостійних цілей, скільки засобів у процесі формування компетентної особистості. Введення практичної

компетентності в позашкільну освіту дозволить розв'язати типову для освіти проблему, коли учні, оволодівши набором теоретичних знань, зазнають значних труднощів в їх реалізації під час вирішення конкретних завдань або проблемних ситуацій. Водночас засвоєння практичної компетентності забезпечує лише застосування знань на практиці, оволодіння трудовими вміннями і навичками.

Формування *творчої компетентності* в навчально-виховному процесі позашкільних навчальних закладів забезпечує розвиток творчої діяльності, майстерності, здібностей, нахилів та уяви особистості. Особливе значення творча компетентність має за сучасних умов, коли необхідним є творчий підхід особистості до вирішення будь-яких завдань, творча праця, постійне підвищення своєї майстерності, самоосвіта. Адже опанування знань і вмінь у готовому вигляді, за готовими зразками та шаблонами забезпечує лише репродуктивний, виконавський рівень. Творча компетентність у позашкільній освіті зумовлює навчання дітей творчості, формування у них з раннього віку досвіду творчої діяльності, майстерності, розвитку творчих здібностей, нахилів. Це здійснюється у процесі розв'язання учнями творчих завдань, пошуку раціональних шляхів і способів виконання роботи, внесення раціональних пропозицій, самостійного визначення технології виготовлення виробів тощо. Необхідним постає розвиток творчої уяви, фантазії, креативного мислення, інтересів до видів творчості, а також формування естетичних смаків, художнього і технічного хисту. Отже, творча компетентність забезпечує творчу трудову, раціоналізаторську, винахідницьку діяльність, розвиток здібностей особистості. Водночас формування компетентної особистості неможливо без розвитку культури праці, комплексу особистісних якостей, потрібних людині як суб'єкту сучасного виробництва і культурного розвитку суспільства.

Формування *соціальної компетентності* в навчально-виховному процесі позашкільних навчальних закладів спрямоване на виховання та розвиток загальної культури особистості, здатності до співпраці, самореалізацію та самовизначення. Також ця компетентність визначає сукупність якостей людини, що становлять її імідж, індивідуальний стиль діяльності. Соціальна компетентність у позашкільній освіті забезпечує формування активної життєвої позиції, адаптацію, готовність до

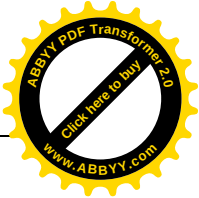
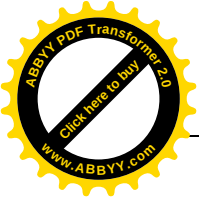

безперервної освіти, конкурентної боротьби на ринку праці, потребу ініціативно залучається до системи нових економічних відносин, підприємницької діяльності. Її засвоєння обумовлює прояв та розвиток якостей особистості, становлення до праці; засвоєння соціального досвіду. Також соціальна компетентність характеризує взаємодію людини з із суспільством, соціумом, іншими людьми. Ця компетентність як сукупна характеристика громадянської зрілості професіонала виступає одночасно як соціальна дієздатність його вміння передбачати наслідки своїх дій, робити правильний вибір під час їх виконання, дотримуватися балансу загальних й особистих інтересів [2, 9]. Таким чином, можна стверджувати, що саме цілісне формування пізнавальної, практичної, творчої та соціальної компетентностей є необхідною основою модернізації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах в контексті реалізації компетентнісного підходу.

Доцільно підкреслити, що для реалізації компетентнісного підходу в практику діяльності позашкільних навчальних закладів слід включити основні компетентності до навчальних планів, програм, посібників, ураховуючи те, що зміст сучасної освіти спрямований на формування саме компетентностей особистості. Крім цього, важливим є безпосереднє їх уведення в навчально-виховний процес позашкільних навчальних закладів.

Висновки. Вищезазначене дозволяє сформулювати такі висновки. Невід'ємним елементом модернізації всіх ланок освіти є компетентнісний підхід, що має значний потенціал для розвитку підростаючої особистості та її активної участі в майбутній професійній діяльності. Потужним джерелом у розв'язанні сучасних освітніх проблем у глобалізаційних умовах стає позашкільна освіта, специфіка якої дозволяє швидко та адекватно реагувати на зміни соціокультурних потреб підростаючого покоління. Організація навчально-виховного процесу у позашкільних навчальних закладах у контексті реалізації компетентнісного підходу сприяє розвитку компетентностей особистості, необхідних для її успішної життєдіяльності, а саме пізнавальної, практичної, творчої та соціальної.

Перспективи подальшого дослідження проблеми ми вбачаємо у визначенні основних компетентностей різних профілів позашкільних навчальних закладів та розробці методики їх ефективного формування у навчально-виховному процесі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентнісного підходу в педагогіці / І. Д. Бех // Педагогіка і психологія : Вісник АПН України. – 2009. – № 2. – С. 27-33.
2. Биковська О. В. Реалізація компетентнісного підходу в позашкільній освіті та вихованні / О. В. Биковська // Позашкільна освіта та виховання. – 2007. – № 2. – С. 7-16.
3. Глобальні модерності / [за ред. М. Фезерстоуна, С. Леша, Р. Робертсона] ; пер. з англ. Т. Цимбала. – К. : Ніка-Центр, 2008. – 400 с.
4. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук. України ; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
5. Життєва компетентність особистості : від теорії до практики : наук.-метод. посіб. / [за ред. І. Г. Єрмакова]. – Запоріжжя : Центріон, 2005. – 640 с.
6. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования / И. А. Зимняя // Высшее образование. – 2003. – № 5. – С. 34-42.
7. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / [під заг. ред. О. В. Овчарук]. – К. : К.І.С., 2004. – 112 с.
8. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа) // Педагогічна газета. – 2002. – № 1. – С. 2-4.
9. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58–64.
10. Шишов С. Е. Мониторинг качества образования в школе / С. Е. Шишов, В. А. Кальне. – [2-е изд.]. – М. : Пед. общ-во России, 1999. – 320 с.

РЕЗЮМЕ

А. Э. Бойко. Модернизация учебно-воспитательного процесса во внешкольных учреждениях в контексте реализации компетентностного подхода.

В статье проанализированы особенности учебно-воспитательного процесса во внешкольных учреждениях в контексте реализации компетентностного подхода, способствующие развитию компетентностей личности, а именно познавательной, практической, творческой и социальной.

Ключевые слова: компетентность, компетентностный подход, учебно-воспитательный процесс, внешкольные учреждения.

SUMMARY

A. Boiko. Modernization of educational process in the out-of-school institutions in the context of competence approach.

The article is devoted to the peculiarities of educational process in the out-of-school institutions in the context of competence approach that will promote the development of competencies: cognitive, practical, creative and social.

Key words: competence, competence approach, educational process, out-of-school institutions.